

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

M 1 4 1 1 0 3 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

==== Izpitna pola 1 ====

Šolski esej (najmanj 700 besed)

Torek, 6. maj 2014 / 120 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

Priloga z izhodiščnim besedilom za razlagalni/interpretativni esej je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje navodila za razpravljalni in razlagalni/interpretativni esej. Eseg naj obsega najmanj 700 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50.

V preglednici zaznamujte izbrani esej z "x".

1.	2.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo in skladno s pravopisnimi pravili, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiv esej bo ocenjen z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 2 prazni.

Priloga k izpitni poli 1 (M141-103-1-1)**Ivan Cankar: Kralj na Betajnovi** (odlomek)

Ivan Cankar: Kralj na Betajnovi. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2013. 75–78.

KANTOR: Potrpite! Z mano je baš narobe, le premislite si to! Kadar se s kakšno stvarjo ukvarjam, se mora posrečiti, pa če jih sto pogine zraven. Jaz nisem kriv, premislite, če mi je pot zastavljena, in verjemite mi, prosim vas, da bi hodil lažje po gladki poti. No, če polena ne prelomim, moram vzeti pač sekiro. Premislite, prosim vas!

MAKS: Natanko vas razumem, ali naj bo, kakor je božja volja.

KANTOR: Samó še trenutek preudarite. Takrat, glejte, ste me zgrabili za vrat, tako nenadoma ste me zgrabili, ste planili name iz teme, da sem se onesvestil in da ste me vodili za roko. Ker ste me videli slabega in ponižanega, me še danes ne vidite s treznimi očmi, ne veste še, kdo sem jaz.

MAKS: Preudaryl sem do dobrega in mislim, da si nimava ničesar več povedati.

KANTOR *gre proti obednici, blizu vrat postane in se okrene k Maksu:* Ničesar več?

MAKS: Ničesar.

KANTOR *odpre duri v obednico:* Nina! *Nina pride.* Maks bi se rad poslovil od tebe. *Kantor odide v obednico.*

NINA *hitro k Maksu, mu da obe roki:* Vendar ste prišli! Kako sem vas čakala!

MAKS: Z Bogom, Nina!

NINA: Samó z Bogom?

MAKS: Samó z Bogom, Ninica. Jaz sem sam ubog in slab in žal mi je, če sem vam kdaj kaj obljubil.

NINA *omahne, tiho:* O, jaz sem vas čakala ves večer, ves čas ... o! *Séde in zakrije obraz.*

MAKS *gre k nji:* Ne zamerite, Ninica, pogledajte mi v obraz ... glejte, da vas imam rad in da mi je pri srcu hudó ... Jaz sem vam obljubil, Ninica, ko sem bil še vesel in mlad, to je bilo pred štirinajstimi dnevi, danes pa vam ne morem ničesar več obljubiti, ker sem bolj ubog nego vi ... Obljubite mi *vi*, Ninica, *vi* mi dajte malo tolažbe, malo moči. Meni je zdajle tako slabo, in tako strah me je, kot da bi mi bil nekdo iz groba zaklical ... kakor je zakričalo takrat, Ninica, tako bom zakričal jaz ... morda še nocoj.

NINA *se vzpne k njemu, mu dene roko na ramo, krog vratu:* Maks, o Maks, jaz vas imam rada, nič se ne bojte ...

MAKS *se osvobodi pol smehljaje njenega objema:* No, dete ubogo, Bog s tabo. Morda je tako boljše, Ninica ... Pozdravi Francko! ...

NINA: Še malo, Maks!

MAKS: Z Bogom, Ninica! *Se okrene in odide.*

NINA *sede; plašno, tiho:* Maks!

Prazna stran

1. RAZPRAVLJALNI ESEJ

UMOR KOT SREDSTVO ZA DOSEGO CILJA V HAMLETU, KRALJU NA BETAJNOVI IN FIZIKIH

V vseh treh dramskih besedilih se zgodijo umori. Osrednji dramski liki Klavdij, Kantor in Möbius morijo iz različnih razlogov. Ali bi znali označiti vse tri dramske like? Pojasnite razloge za njihov zločin in primerjajte, kako se spopadajo s posledicami zločina. Opredelite se do njihovega ravnanja po storjenem umoru.

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 700 besed.

2. RAZLAGALNI/INTERPRETATIVNI ESEJ

Ivan Cankar: Kralj na Betajnovi (odlomek)

Ivan Cankar: Kralj na Betajnovi. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2013. 75–78.

Odlomek je pomemben za razplet dramskega dogajanja. Označite Kantorja in Maksa, kot se vam razodeneta v odlomku. V pogovoru omenita različna dogodka iz preteklosti (Kantor: »Takrat, glejte ...«; Maks: »... kakor je zakričalo takrat ...«). Bi znali pojasniti, kako sta dogodka med seboj povezana in zakaj sta usodna za Nino in Maksa? Ugotovite vzroke, zaradi katerih se Ninina in Maksova čustva v drugem delu odlomka tako hitro spreminjajo. Katera jezikovna in slogovna sredstva so vam pomagala pri prepoznavanju njihovih čustev in kako? Kako bi odlomek naslovili? Svojo izbiro utemeljite.

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 700 besed.

Prazna stran

V sivo polje ne pišite.

NASLOV IZBRANEGA ESEJA

Lined area for writing the title of the chosen essay.

Lined writing area with horizontal lines.

V sivo polje ne pišite.

M 1 4 1 1 0 3 1 1 0 9

V sivo polje ne pišite.

Series of horizontal lines for writing.

A series of 28 horizontal lines spanning the width of the page, providing a ruled area for writing.

M 1 4 1 1 0 3 1 1 1 2

Handwriting practice area consisting of 20 horizontal lines.

V sivo polje ne pišite.

Lined writing area consisting of 20 horizontal lines.

Twenty horizontal lines spanning the width of the page, providing a ruled area for writing or drawing.